

Міністерство освіти і науки України

**ПСИХОЛОГІЯ:
РЕАЛЬНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ**

Збірник наукових праць

Випуск 7

Рівне – 2016

Міністерство освіти і науки України

**ПСИХОЛОГІЯ:
РЕАЛЬНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ**

Збірник наукових праць

Випуск 7

Засновано у 2013 році

Рівне – 2016

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State University of the Humanities**

**PSYCHOLOGY:
REALITY AND PERSPECTIVES**

Compilation of scientific papers

Issue 7

Founded in 2013

Rivne – 2016

ISSN 2518-7503
УДК 159.9+316.6
П 86

Психологія: реальність і перспективи: збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету. Вип. 7 / упоряд.: Р. В. Павелків, Н. В. Корчакова; ред. кол. : Р. В. Павелків, В. І. Безлюдна, Н. В. Корчакова. – Рівне : РДГУ, 2016. – 249 с.

Збірник наукових праць «Психологія: реальність і перспективи» включено до Переліку наукових фахових видань України з психології
(на підставі Рішення Атестаційної колегії МОН України від 29 вересня 2016 р.
та Наказу Міністерства освіти і науки України від 07.10.2016 р., № 1222)

Свідоцтво про державну реєстрацію: Серія КВ № 18713-7513 Р

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем психології. Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних психологів, вихователів, учителів, викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Заступник головного редактора:

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Відповідальний секретар:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ РАДИ:

Максименко Сергій Дмитрович – академік-секретар відділення психології, вікової фізіології дефектології НАПН України, дійсний член НАПН України, директор Інституту психології імені Г. С. Костюка.

Левовицький Тадеуш – доктор гуманістичних наук, професор відділення педагогіки і психології професійно-технічної освіти, ректор Вищої педагогічної школи, м. Варшава (Республіка Польща).

Ягієло Ярослав – доктор хабілітований, професор Академії імені Яна Длугоша, м Ченстохова (Республіка Польща).

Шугаєва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Рівненського державного гуманітарного університету.

Пасічник Ігор Демидович – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психолого-педагогічних дисциплін, ректор Національного університету «Острозька академія».

motivation formation as one of the fundamental factors of educational speech activity of senior preschool children has been substantiated.

Key words: motive, motivation, training and speech activity, motivational and incentive mechanism, speech activity.

УДК 925 : 159.923

N.O. MYKHALCHUK, E.E. IVASHKEVYCH

PSYCHOLINGUISTIC CHARACTERISTICS OF VISUAL NARRATIVE DISCOURSE

The authors of this article underline that studying narrative discourse in the English literature and its psycholinguistic aspects it's very useful to admit at once that such kind of discourse plays a great role in all kinds of genre of art literature. In a case we have a deal with graphic novels it's more suitable to show and to underline psycholinguistic peculiarities or aspects of narrative discourse.

It was underlined that the important part of comic book narration was also the point of view: who was watching and what was the object of this gaze; if a character was looking at something and in the next panel we were shown this object of this gaze, the reader was positioned as this character. This type of positioning is essential in comic book narration, as it has the possibility of affecting the meanings linked with the reading of the comic. Analyzing "Watchmen", the author of this article proposed such psycholinguistic aspects of narrative discourse, as: visual emphasis; focalization of information; metanarrative presentation of the text; contrasting visual linkings; actualization of narrative potential.

Key words: narrative discourse, visual emphasis, focalization of information, metanarrative presentation of the text, contrasting visual linkings, actualization of narrative potential.

Introduction. Studying narrative discourse in the English literature and its psycholinguistic characteristics we have to admit at once that such kind of discourse plays a great role in all kinds of genre of art literature. But in a case we have a deal with graphic novels it's more suitable to show and to underline psycholinguistic peculiarities or aspects of narrative discourse. It's because apart from this significant contribution to the superhero discourse, the comic book is also striking in its multiplicity of narrative levels; often the text and the pictures tell completely separate stories, and still neither can definitely be read as being more dominant than the other. The unique form of the graphic novel that combines the textual and the visual narratives in a longer narrative piece poses interesting challenges when it comes to narratological study, for even the simplest questions of narration and focalization become complicated in the sense that the imagery always narrates "more" than what the traditional view of the focalizer is capable of. Thus the layers of narration are significantly more complex, and the question of how to study these becomes crucial.

Therefore, a narratological method suitable for the study of comics must take into account the both forms that define comics: both the content and the artwork contained in the panels. In addition to this, textual elements contained within the comic book need to be taken into account, as a part of a carefully constructed interplay between words and images. So, the material for our research will be twelve-part graphic novel "Watchmen" (1986) by Alan Moore and Dave Gibbons.

Thus, **the objectives** of this article are:

1. To analyze the textual narration in comics which can be presented in various forms, also to describe these forms.
2. To show the peculiarities of visual narrative discourse using as the example of graphic novel "Watchmen" by Alan Moore and Dave Gibbons.
3. Propose psycholinguistic characteristics of visual narrative discourse.

The main material of the research. The textual narration in comics can take place in various forms: it can appear in speech balloons, on separate captions on the edge of a panel, or even completely outside the panel. However, the text can be also read as image, when lettering is treated "graphically", thus providing effects like mood or implication of sound. One typical example of this in "Watchmen" is the bolding of certain words in order to increase their impact, indicating both stress in speech as well as underlining the importance of the words in the narrative. This type of graphic text clearly demonstrates how fragile and unsustainable the division between textual and visual narration is when discussing graphic novels. As "Watchmen" includes a significant amount of clearly textual material in the form of the appendices, it serves a purpose to devote a separate section to the analysis of textual narration, even though the visual aspects of the analysis cannot be completely dismissed. The comic book- narration also occasionally tips the balance between visual and verbal narration by privileging one over the other, as happens for example in Chapter VIII, as pages 1-2 depict a telephone conversation between Hollis Mason and Sally Jupiter. The distribution of knowledge happens prominently through the dialogue, and the characters speaking are not fully shown even once, only parts of them, thus heightening the importance of the dialogue. The reader is shown glimpses of both parties and their homes as they speak, thus acquiring more information than either of the characters since Hollis and Sally cannot see each other. Still, even if the dialogue is more prominent than the visual narrative during this scene, the images nevertheless produce a narrative of their own, conveying information more subtly to the reader that would otherwise require writing out descriptive details. Hollis is watching the news on the Afghanistan invasion while Sally's television shows a generic soap opera; Hollis's table holds a beer can and cigarettes while Sally's is filled with various

vitamin products. All of these little visual clues subtly contain information that would require several pages of written narrative, whereas images produce these meanings almost instantly.

As mentioned above, one of the most common types of textual narration in traditional literature is that of internal written monologue. In "Watchmen", this internal monologue is often expressed by some written medium, as for example in the form of a diary, "a close relative and an important ancestor – of the autonomous monologue". As we've discovered in the course of my writing activity, diarists write, like monologists speak, only for themselves, which means that they have no need for overt exposition, as the fiction of privacy is destroyed the moment a diarist begins to explain his/her existential circumstances in the manner of an autobiographer addressing possible readers. This is also why a diarist's past usually emerges in the order it presents to his memory, fragmented and allusive rather than continuous and explicit. In a graphic novel, however, the diarist's inner monologue is complemented by a visual narrative, which reveals details the diarist does not tell, or illustrates at length things he/she only briefly mentions without destroying the illusion of privacy. In a purely written narrative form of a diary, the diarist has to tell his inner and outer condition anew every time he picks up his pen, whereas a combination of visual and textual narrative erases some of the need for explicit description of outer conditions. This takes place, too, in Dr. Malcolm Long's notes in Chapter VI: the caption "Dinner didn't go very well" is the only thing he writes about dinner, but the consecutive panels depict the dinner scene, showing what happened to make Dr. Long write that in his diary. The main diary in "Watchmen" is still that of Rorschach, captions of which begin the graphic novel and which as a concrete object plays a crucial role later in the narration. The narrative focus of the textual narration may shift from one character's speech or writing to another's during chapters, but the narrator is always easily distinguished by different visual looks and varying uses of language. Rorschach's mode of expression is one of short sentence, periodically omitting personal pronoun "I", and incorrect grammar ("tired"), giving clues and hints about his character and background:

Rorschach's journal. October 21st, 1985: Woken at eleven by shouting outside. Disturbed to find I had fallen asleep without removing the skin from my head. Tired than I thought. Should be more careful [2 (Ch. V), p. 11]. These entries are reminiscent of pieces of paper torn from somewhere, and the font used imitates handwriting to some extent. Rorschach's diary-narration comprises precisely of these short sentences ("Tired than I thought. Should be more careful"), his film-noir detective-style observations about the world around him, often combined with visual focalization where the reader sees the world from his perspective or him writing in the journal. Rorschach's writing has none of the bolded words to indicate stress that mark the other character's speech and writing, and even after he loses his "face", his speech remains completely stress-free, creating the effect of a monotonous voice completely void of any emotions. As all the other characters' voices have these stresses, it becomes clear that the difference is intended precisely for this effect. The aspect that most clearly sets "Watchmen" apart from other graphic novels are the written non-fictional appendices after eleven chapters (the final chapter is without one). These fictitious articles, interviews, psychological reports and other textual evidence bring new depths into the narration in ways that may not immediately be clear to the reader and are by no means essential to the understanding of the story and enjoyment of the basic narrative. To create the illusion that they have been collected as in the form of a scrap book, almost all appendices have a drawn note attached, complete with a drawn paperclip, explaining their origin: "We present here excerpts from Hollis Mason's autobiography, Under The Hood – Reprinted with permission of the author" [2 (Ch. I), p. 27]. One appendix depicting an unfinished draft of a newspaper cover goes as far as to show a pencil "forgotten" at the edge of the page [2 (Ch. VIII), p. 32]. In order to comprehend these fragmental paratexts the reader has to actively construct various turning points in several different spaces in time in the fictitious universe of Watchmen. These paratexts seem to act as textual evidence of the reality of the universe in which the Watchmen exist, and are a vital part in the narrative schema of the reader and of the previous information the reader possesses. The texts acting as appendices occasionally appear also in the comic book narrative, as we are shown for example Hollis Mason's bookshelf with his autobiography or the newspaper draft being constructed on the tenth page of the Chapter VIII. The concept of the narrative schema functions to complete the narration, it works as a model of the combination of texts, images and iconic signs so that the result is a continuous, flexible movement both in time, space and narration. The main narrative of the graphic novel interacts with the appendices, and the information contained in them completes and denies each other in the dynamic process which creates the narrative.

The first three appendices consist of excerpts from Under the Hood, an autobiography of the supporting character of Hollis Mason, the second superhero to make himself known in the US under the alias Nite Owl during the 1940s. Here the narration style is one of familiar retrospective first-person narrative, and it provides a context for the alternative US of Watchmen, where Mason describes the first impulses he had to follow his "vocation" during the late 1930s [2 (Ch. I), p. 32]. This narrative provides the reader with the exact point where the world of the reader and the world of the comic book were torn apart, and the universe of real-life superheroes became the reality. Mason's narrative also reveals that the superheroes are far from being the heroes of their communities – in fact they are faced with constant distrust, speculation and ridicule in a society where homosexuality is seen as more acceptable than dressing up in a mask and tights, which comes through well in Mason's somewhat self-ironic writing: I've heard all the psychologists' theories, and I've heard all the jokes and the rumors and the innuendo, but what it comes down to for me is that I dressed up as like an owl and fought crime because it was fun and because it needed doing and because I goddamn felt like it. Okay. There it is. I've said it. I dressed up. As an owl. And fought crime [2 (Ch. I), p. 31]. Mason's expression is clearly one of justifying to the public what he did ("because I goddamn felt like it"), almost as if he was "coming out of the closet" by repeating his words, relieved to have had the courage to say it out loud. A parallel is drawn between being gay and being a superhero by the use of similar terminology concerning the true nature of people. It also becomes clear from Mason's text that the reason superhero comics never became successful in the world of Watchmen was precisely the appearance of these "real"crime-

fighters [2 (Ch. I), p. 32]. The following two appendices continue to give the reader excerpts from *Under The Hood*, and these pieces narrate us in detail of the history of the first superheroes, called the “Minutemen” and what became of them: all this additional information brings new events and existents that deepen the narration and explain some of the actions and motives of the characters in the main story -in short, they become a part of the narrative schema the reader constructs. These appendices even at one point manage to pastiche the original comic book conventions of our universe: Adrian Veidt, the superhero Ozymandias, advertises what he calls “Veidt Method”: a self-improvement course, which includes: [S]eries of physical and intellectual exercise systems which, if followed correctly, can turn YOU into a superhuman, fully in charge of your own destiny. All that is required is the desire for perfection and the will to achieve it [2 (Ch. X), p. 32]. This advertisement is a direct pastiche of the Charles Atlas’ advertisements that ran in the comic books in the 1950s, urging “90 pound weaklings” that got picked on at the beach by the bigger boys to send money to Atlas for a subscription to his life changing self-improvement course. Other appendices include a scientific article on the only truly superhuman superhero Dr. Manhattan, declaring that “God exists and he’s American” [IV; p. 31], as well as an outtake on the scrap book of Sally Jupiter (formerly known as Silk Spectre), complete with personal letters and an interview, revealing the unglamorous business side of the superhero profession. All these additions increase the reader’s understanding of the universe in which the comic book is located. Seymour Chatman [1, p. 53-54] has developed a hierarchical division between story events: kernels and satellites.

Conclusions. So, analyzing “Watchmen” we can propose such **psycholinguistic characteristics of visual narrative discourse:**

- visual emphasis;
- focalization of information;
- metanarrative presentation of the text;
- contrasting visual linkings;
- actualization of narrative potential.

Also “Watchmen” as the socio-cultural phenomenon has been studied in the courses of history, economy, politics and sociology, while there have been no psycho-linguistic study on the novel. In other our articles we’ll decide to focus mostly on the culturelogical aspects of the novel, and the results of these researches will be discussed and completely described.

The list of literature

1. Chatman S. *Story and Discourse. Narrative Structure in Fiction and Film* / Seymour Chatman. – New York : Cornell University Press, 1978. – 126 p.
2. Moore A. & Gibbons D. *Watchmen* / Alan Moore & Dave Gibbons. – London : Titan Books (DC Comics), 1987. – 164 p.

References

1. Chatman S. *Story and Discourse. Narrative Structure in Fiction and Film* / Seymour Chatman. – New York : Cornell University Press, 1978. – 126 p.
2. Moore A. & Gibbons D. *Watchmen* / Alan Moore & Dave Gibbons. –London : Titan Books (DC Comics), 1987. – 164 p.

Резюме. В статті наголошується, що вивчення нарративного дискурсу на прикладі англійської літератури, визначення психолінгвістичних аспектів такого дискурсу є вельми актуальною проблемою сучасності, адже такого роду дискурс відіграє неабияку роль у всіх жанрах художньої літератури. У даній статті нарративний дискурс було проаналізовано на прикладі графічних романів, на основі аналізу яких буде визначено психолінгвістичні особливості нарративного дискурсу. В статті наголошено, що вивчення нарративного дискурсу англійської літератури та його психолінгвістичних характеристик є вельми актуальною проблемою, адже дискурс такого плану відіграє неабияку роль в усіх жанрах художньої літератури. Але у випадках, коли ми маємо справу з графічними романами, слід акцентувати увагу саме на психолінгвістичних особливостях, характеристиках або аспектах нарративного дискурсу. В графічних романах останній створюється візуальною формою, які розповідають абсолютно різні історії, проте жодна картинка, безумовно, не може бути прочитана як більшою чи меншою мірою домінувальна, ніж інша. Унікальна форма графічного роману, який поєднує в собі текстові та візуальні наративи, в нарративній частині створює цікаві проблеми, які ми називаємо наратологічними фреймами, коли навіть найпростіші питання оповідання постають як найбільш складні в тому сенсі, що образи завжди оповідають більше, ніж традиційне мовлення, традиційний дискурс тощо. В статті було підкреслено, що важливим для окреслення особливостей нарративного дискурсу є аналіз матеріалів, представлених у вигляді коміксів, адже людина, яка спостерігає, є лише об’єктом візуалізації, а не її суб’єктом. У випадку, якщо персонаж спостерігає за чимось, то читач буде позиціонуватися як саме цей персонаж. При цьому певний тип позиціонування має важливе значення для оповідання текстового матеріалу, презентованого у формі коміксів, адже саме цей тип позиціонування великою мірою впливає на значення, які створюються читачем твору. Аналізуючи твір “Нічні охоронці” Алана Мура та Дейва Гіббонса, авторами цієї статті було запропоновано такі психолінгвістичні аспекти нарративного дискурсу, а саме: візуальна акцентуація, актуалізація інформації, метанаративна презентація тексту, контрастні візуальні словосполучення, актуалізація нарративного потенціалу.

Ключові слова: нарративний дискурс, візуальна акцентуація, актуалізація інформації, метанарративна презентація тексту, контрастні візуальні словосполучення, актуалізація нарративного потенціалу.

Резюме. В даній статті підкреслюється, що вивчення нарративного дискурсу на прикладі англійської літератури, визначення психолінгвістических аспектів такого дискурсу є дуже актуальною проблемою сучасності, адже такого роду дискурс грає неабияк важливу роль для всіх жанрів художньої літератури. В даній статті нарративний дискурс проаналізовано на прикладі графічних романів, на основі осмислення яких і будуть визначені психолінгвістическі особливості повествовального дискурсу. В статті було підкреслено, що достатньо важливим для визначення особливостей повествовального дискурсу є аналіз матеріалів, представлених в формі коміксів, адже людина, який спостерігає, є тільки об'єктом візуалізації, а не її суб'єктом. В тому випадку, якщо персонаж спостерігає за чимось, то читач буде позиціонуватися як цей персонаж. При цьому визначений тип позиціонування має важливе значення для повествовання текстового матеріалу, представленої в формі коміксів, адже саме цей тип позиціонування в багатьох випадках впливає на значення, які створюються читачем твору. Аналізуючи твір «Ночні охоронники» Алана Мура і Девіда Гіббонса, авторами цієї статті були запропоновані наступні психолінгвістическі аспекти нарративного дискурсу, а саме: візуальна акцентуація, актуалізація інформації, метанарративна презентація тексту, контрастні візуальні словосполучення, актуалізація нарративного потенціалу.

Ключевые слова: нарративный дискурс, визуальная акцентуация, актуализация информации, метанарративная презентация текста, контрастные визуальные словосочетания, актуализация нарративного потенциала.

УДК 159.923.5:821.16

О.В. НЕСТЕРУК-ВОЛОДИМИРЕЦЬ

РЕЗУЛЬТАТИ ПСИХОДІАГНОСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЙНОГО ТА ТВОРЧОГО КОМПОНЕНТІВ ВНУТРІШНЬО-ОСОБИСТІСНОГО ШАРУ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ СТАРШОКЛАСНИКА

В статті відображено результати констатуючого етапу дослідження та зроблено наступні висновки: комунікативна культура особистості, її рівень розвитку знаходиться у тісному взаємозв'язку із рівнем розвитку комунікативних здібностей та компетенцій особистості старшокласника. Особливості формування комунікативної культури старшокласників засобами художньої літератури залежать від їхнього особистісного профілю, індивідуального стилю мислення, діяльності та спілкування, мотивації та творчих здібностей, гендерних особливостей.

Ключові слова: комунікативна культура, особистість, мотиваційні компоненти, творчі компоненти, художня література.

Постановка проблеми формування комунікативної культури старшокласників засобами художньої літератури зумовлена вимогами суспільства щодо соціальної зрілості юнаків та юнок. Для досягнення цієї мети, передусім, слід вивчити феномен комунікативної культури, насамперед, – в аспекті становлення підростаючої особистості і впливу на цей процес такого важливого носія культурної традиції, як художня література. У зв'язку з цим приділяється увага, зокрема, важливим з цього погляду характеристикам процесу читання літературних художніх творів, формування у старшокласників прийомів діалогічної взаємодії з текстом. Оскільки особистість кожного старшокласника є неповторною індивідуальністю, існують чіткі відмінності в процесі сприйняття культурних літературних кодів відповідно до цих відмінностей.

Методологію, інструментарій, навіть цілу науку щодо читання створили і продовжують створювати такі закордонні та вітчизняні науковці, дослідники і мислителі як: М. Адлер, А.А. Андрієвська, А.В. Антонова, В.Ф. Асмус, Р. Барт, М.М. Бахтін, А. Біне, В.В. Блудова, А.А. Брудной, А.В. Брушлинський, Л.С. Виготський, Г.Г. Граник, Л.П. Добраєва, Т.М. Дрідзе, Л.Г. Жабицький, М.І. Жинкіна, В.В. Знакова, І.А. Ільїн, Дж. Келлі, В.В. Клименко, А.Б. Коваленко, Т.М. Косма, Г.С. Костюк, Є.П. Крупник, М.Н. Куфаєва, Д.О. Леонт'єв, О.О. Леонт'єв, Ю.М. Лотман, В.О. Моляко, С.І. Поварин, Є.І. Пасова, В.Н. Потапова, М.О. Рубакіна, М.М. Рубінштейн, С.Л. Рубінштейн, В.Ф. Сатінова, Н.М. Сікорський, Р.Ю. Таращанська, Л.М. Толстой, Н.В. Чепелева, Т.Д. Щербан та інші.

Теоретико-методологічні засади змісту, функцій, механізмів і стратегій спілкування і проблема становлення особистості та її розвитку як суб'єкта спілкування, його культури, а також питання комунікативно-мовленнєвого розвитку дитини розробляли такі вітчизняні вчені, як Б.Ф. Баєв, Г.С. Костюк, О.О. Раєвський, І.О. Синиця, П.Р. Чамата, в наш час – Г.О. Балл, І.Д. Бех, О.Ф. Бондаренко, М.Й. Боришевський, О.В. Киричук, О.М. Корніяк, С.Д. Максименко, Т.О. Піроженко, В.В. Рибалка, Т.А. Російчук, Г.Л. Чайка, Н.В. Чепелева, Т.К. Чмут, Т.Д. Щербан та ін. Глибокий шар що стосується проблем специфіки формування комунікативної культури особистості та її складових: комунікативного потенціалу, комунікативних здібностей та компетенцій відображено в роботах А.В. Білоножко, В.П. Барковський, О.О. Гаврилюк, Т.І. Гончар, О.М. Корніяк,

З М І С Т

<i>Передмова</i>	3
Павелків Р.В. Теоретичний аналіз концептуальних підходів дослідження проблеми рефлексії у філософській та психологічній науці.....	4
Андрушко Я.С., Михаць О.І. Особливості взаємозв'язку екзистенційних потенцій особистості військовослужбовців на основі кореляційного аналізу.....	10
Артемова О.І. Розвиток вербальної креативності студентів-психологів в процесі професійної підготовки.....	13
Бабак К.В. Психологічна служба ВНЗ як засіб психологічного супроводу професійного розвитку студентів.....	18
Бабій М.Ф. Генезис невербальних проявів обману у неповнолітніх.....	22
Безлюдная В.И. Психологическая коррекция отклонений в системе межличностного взаимодействия детей дошкольного возраста.....	25
Безушко С.А. Психологічний аналіз уявлень про самореалізацію сучасної молодої жінки:гендерний аспект.....	29
Білоус Р.М., Охріменко В.О. Психологічні особливості життєвої перспективи юнаків.....	33
Бойко-Бузиль Ю.Ю. До сутності категорії професійного становлення особистості.....	37
Большакова А.М. Об'єктивні та суб'єктивні показники особистісного потенціалу.....	40
Борисова А.О. Соціальні аксіоми у структурі картини світу студентів-іноземців.....	43
Бужинська С.М., Кондрацька Л.В. Вплив позитивного мислення на збереження психологічного здоров'я майбутніх педагогів.....	47
Главінська О.Д. Сучасні аспекти психології становлення особистісної суверенності.....	51
Демчук О.О. Автентичність як невід'ємна якість майбутнього психолога.....	55
Демянюк О.Б. Уявлення про сім'ю як компонент образу світу особистості.....	57
Дергач М.А. Співзалежні любовні стосунки в старшому юнацькому віці.....	60
Дмитріюк Н.С. Ефект батьківської депривації як негативний чинник психічного розвитку дітей раннього віку.....	65
Дуркалевич І.В. Специфіка віртуального спілкування у заробітчанських сім'ях.....	69
Івашкевич Е.Е. Психологічні особливості здійснення фахівцем синхронного перекладу.....	74
Івашкевич Е.З. Аспекти соціального інтелекту педагога.....	77
Івашкевич І.В. Специфіка професійної діяльності юриста та структура його професійної компетентності.....	81
Іщук О.В. Імплементация ідей організаційної психології на сучасних підприємствах.....	85
Колупасва Т.Є. Готовність майбутнього вчителя початкових класів до застосування сучасних педагогічних технологій як наукова проблема.....	90
Компанович М.С. Психосоматичний підхід у трактуванні серцево-судинних захворювань у підлітковому віці.....	93
Корчакова Н.В. Розвиток емпатійної моралі в українських підлітків.....	98
Коць М.О., Онопченко І.В. Психологічні особливості прояву інтернет-адикцій у студентському середовищі.....	105
Крижановська З.Ю., Сичак О.О. Самореалізація особистості після виходу на пенсію, як спосіб її самовиповнення.....	109
Крюкова Л.В. Особливості взаємозв'язку емоційної сфери та процесів адаптації у першокласників.....	112
Кулаков Р.С. Психологічні особливості становлення та розвитку професійних інтересів та професійної спрямованості старшокласників.....	116
Кулакова Л.М. Особливості розвитку самосвідомості молодшого школяра в умовах навчальної діяльності.....	120
Курячий С.В. Динаміка рівня психофізичної підготовленості студентів.....	124
Лосик Г.В. Информационные технологии и их влияние на психологическое здоровье человека в онтогенезе.....	127
Луцик Г.О. Загальні підходи до розуміння девіантної поведінки підлітків в контексті підготовки майбутніх психологів у ВНЗ.....	133
Лящ О.П. Юнацький вік як фактор розвитку емоційного інтелекту.....	137
Маланьїна Т.М. Співвідношення когнітивного інсайту та Я-відмежування.....	141
Маліновська Н.В. Навчально-мовленнєва діяльність старших дошкільників: мотиваційний компонент.....	145
Мухалчук Н.О., Ivashkevych E.E. Psycholinguistic characteristics of visual narrative discourse.....	149
Нестерук-Володимирець О.В. Результати психодіагностичного дослідження мотиваційного та творчого компонентів внутрішньо-особистісного шару комунікативної культури старшокласника.....	152
Новік Л.О. Мотиваційні аспекти формування позитивного професійного іміджу у студентів-психологів.....	156
Осипчук О.П. Особливості розуміння молодшими школярами моральних категорій у навчально-виховному процесі.....	159
Перепелиця О.В. Формування індивідуального стилю педагогічної діяльності освітян.....	164
Піонтковська Д.В. Розвиток національних цінностей особистості як умова становлення національної ідентичності студентської молоді.....	168
Помилуйко В.Ю. Розвиток ключових компетентностей особистості у різних стадіях дорослості.....	172
Рибак В.А. Особливості процесу соціально психологічної адаптації першокурсників з особливими потребами.....	176

Романюк В.Л., Пилипака Ю.І. Реактивність та психічне здоров'я особистості.....	180
Рудь Г.В. Особливості саморефлексії тілесного потенціалу у юнацькому віці	185
Савенко Д.О. Структурна організація самосвідомості матері.....	190
Савуляк В.О. Релігійний досвід особистості як чинник розвитку її духовності.....	193
Северин А.В. Перцептивныя действия подростков и способы их коррекции на основе восстановления звеньев модели перцептивного действия с предметом вариативной формы	197
Співак Д.В. Психологічний аналіз досліджень розвитку професійного образу «Я» у майбутніх фахівців допомагаючих професій.....	204
Співак Л.М. Вікова динаміка національної саморефлексії юнацтва за показником «рідна мова»	208
Ставицька О.Г. Прояви булінгу в сучасній школі.....	211
Ставицький Г.А. Роль іноземної мови за професійним спрямуванням у фаховій підготовці студентів.....	214
Хомич І.С. Моральні уявлення молодших школярів.....	218
Хупавцева Н.О. Вплив стресу на організм людини та шляхи його подолання	222
Шестопа І.А. Особливості особистісного розвитку жінок зрілого віку у руслі професійної самореалізації.....	225
Шпак М.М. Теоретико-методичні аспекти розвитку емоційного інтелекту молодших школярів у процесі соціально-психологічного тренінгу.....	229
Шпак С.Г. Особливості виникнення стресу у дітей молодшого шкільного віку.....	234
Яцюк Н.О. Проблема моральної рефлексії у сучасній психології	238
Відомості про авторів	243

Наукове видання

ПСИХОЛОГІЯ: РЕАЛЬНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник наукових праць

Випуск 7

Упорядники:

проф. Павелків Р. В., проф. Корчакова Н. В.

Науково-бібліографічне редагування:

наукова бібліотека РДГУ

П-86 **Психологія: реальність і перспективи:** зб. наук. пр. Вип. 7 / упоряд.: Р. В. Павелків, Н. В. Корчакова ; ред. кол. : Р. В. Павелків, Н. В. Корчакова, В. І. Безлюдна. – Рівне : РДГУ, 2016. – 249 с.

УДК 159.9+316.6